

Jevíčský zpravodaj

Březen 2004

Ministr Škromach navštívil Moravskou Třebovou

Ministr práce a sociálních věcí Zdeněk Škromach navštívil v pondělí 8.3. Moravskou Třebovou. Setkal se se starostou a místostarostkou města a navštívil úspěšné místní firmy. Expandující závod Rehau, zabývající se výrobou plastových dílů pro automobilový průmysl, a potravinářskou firmu Miltra B.

Poté společně s hejtmanem a radními Pardubického kraje slavnostně otevřel nově rekonstruovanou budovu Domova důchodců, která nabídne svým klientům komfortní ubytování a péči plně v souladu s evropskými standardy. Na závěr své návštěvy se ministr setkal se starosty obcí regionu Moravskotřebovska a Jevíčka, aby s nimi prodiskutoval situaci na místním trhu práce a možnosti ke zvýšení zaměstnanosti v oblasti.

Obnova části páteřní silniční sítě Pardubického kraje v roce 2004

Rada Pardubického kraje souhlasila s vypsáním výběrových řízení na obnovu části páteřní silniční sítě Pardubického kraje v roce 2004 z prostředků s prodlouženou lhůtou splatnosti (celkem 7 úseků) a uložila Správě a údržbě silnic Pardubického kraje tato výběrová řízení zabezpečit za účasti zástupců Rady Pardubického kraje. „Pro sezónu roku 2004 se předpokládají výdaje na zlepšení stavu silniční sítě ve výši celkem 240 mil. Kč. Jsou v tom investiční prostředky poskytnuté Státním fondem dopravní infrastruktury, peníze z EU na modernizaci silnic v příhraniční oblasti a provozní prostředky SÚS Pk mající charakter větších oprav. Částka, která je potřebná k přiblížení se k hranici prosté reprodukce silničního majetku, je však okolo 400 - 500 mil. Kč. Navrhujeme proto v sezóně roku 2004 realizovat stavby s odloženou lhůtou splatnosti v souhrnné výši 150 mil. Kč,“ řekl Miloslav Macela, radní zodpovědný za dopravu. Opravy silnic jsou připraveny takovým způsobem, aby rozhodující objem prací bylo možno provést do 30. 4. 2004, tedy v režimu 5% sazby DPH. Tím vznikne jen na DPH úspora ve výši 21 mil. Kč. Zároveň se podaří akce dokončit ještě před obdobím hlavní motoristické sezóny.

Návrh vychází z programu oprav silnic Pardubického kraje do roku 2010, jehož hlavním cílem je přechod od neefektivních lokálních oprav k rekonstrukcím souvislých úseků silnic. Program byl zahájen v loňském roce. Zatímco pro roky 2003 – 2004 je nedostatek finančních prostředků řešen odložením splatnosti realizovaných akcí, od roku 2005 se počítá s intenzivním využíváním strukturálních fondů Evropské unie.

Seznam akcí:

II/312 Líšnice – Pastviny 4,2 km

II/372 Chornice – Jevíčko 2,0 km

III/358 Příbylov-Skuteč, průtah Zaječic a Chrasti 3,0 km

III/322 Zminný-Dašice, Pardubice křiž. S II/355 3,2 km

III/368 Moravská Třebová – Střední Louky 4,0 km

III/340 Hrbokov-Kovářov (konec obce) 4,0 km

III/355 křižovatka s II/322-Černá za Bory 1,4 km

Pardubický kraj sčítá zvěř

Soboty 21. a 28. února 2004 byly v Pardubickém kraji ve znamení sčítání zvěře. To musí podle zákona o myslivosti provádět každý uživatel honitby (osoba, která v honitbě hospodaří) a to v jednotném termínu, který určuje krajský úřad. Z důvodu objektivnosti se může sčítání zúčastnit i držitel (vlastník) honitby. Výsledek sčítání musí uživatel honitby písemně oznámit do 5 dnů od provedení sčítání příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností.

„Sčítání zvěře má zásadní význam pro následné vypracování mysliveckých výkazů a plánů a je výchozím podkladem pro odpovědné hospodaření v honitbách. Od všech uživatelů honiteb se očekává maximální objektivnost. Sčítání zvěře se provádí jednotně a výsledky se po sčítacích úsecích hlásí v určenou hodinu uživateli honitby, aby se omezilo započítávání některých kusů dvakrát,“ řekl Ing. Josef Hejduk, vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Pardubického kraje. Sčítání zvěře probíhá každoročně. Honební plocha na území kraje je vyčíslena na 384 410 ha a žije na ní přibližně 15 000 kusů srnčí zvěře, 500 kusů jelení, 600 kusů dančí a 1 200 kusů mufloní zvěře. Evidováno je také cca 2 500 kusů černé zvěře, 21 000 zajíců,

11 000 bažantů a 3 700 divokých kachen.

Přesná čísla z letošního sčítání budou známa v následujících měsících.

Na Ústeckoorlicku zprovozní zmodernizovaný železniční koridor

Další modernizovaný úsek I. železničního koridoru, který spojuje Ústí nad Orlicí a Českou Třebovou, byl předán do užívání. Stalo se tak slavnostním přestřižením pásky ve čtvrtek 11. března 2004 ve 14:15 hod. v Ústí nad Orlicí (zastávka město). Stříhání se zúčastnil také hejtman Pardubického kraje Roman Línek, který doprovázel komisaře Evropské unie Michela Barniera. Ten do Pardubického kraje přijel na historicky první návštěvu. Dalšími významnými hosty byli úřadující vedoucí Delegace

Evropské komise Ralf Dreyer a ministr dopravy ČR Milan Šimonovský. Všichni pánové dostali od hejtmana Pardubického kraje perníkový dárek.

„Moderní a funkční doprava, a to nejen silniční, ale také železniční či letecká, je jednou z dobrých vizitek vyspělé společnosti. Zmodernizovaný úsek železničního koridoru Ústí nad Orlicí – Česká Třebová pomáhá vytvářet dobré jméno Pardubickému kraji i celé naší zemi. Na takto velké investice však státní, natož krajská pokladna nestačí a je třeba hledat finanční zdroje např. v evropských фондах. Jsem rád, že v tomto případě se to podařilo. Modernizace železničního úseku Ústí nad Orlicí – Česká Třebová byla totiž první velkou železniční akcí, kterou z fondu ISPA spolufinancovala Evropská unie,“ řekl hejtman Pardubického kraje Roman Línek, který spolu s komisařem EU Michele Barnierem, ministrem dopravy Milanem Šimonovským a se zástupci společností SKANSKA ŽS a.s., Správa železniční dopravní cesty s.o. a České dráhy, a.s. byl hostem následné tiskové konference.

Řádil i na policejní stanici

Osmačtyřicetiletý muž z Jevíčka čelí obvinění z trestných činů výtržnictví, násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci a útoku na veřejného činitele. Podezřelému je kladeno za vinu, že 31. ledna v odpoledních hodinách v pivnici v Jevíčku v podnapilém stavu před přítomnými hosty rozbíjel výčepní sklo a popelníky. Když byl přítomným hostem upozorněn na nevhodné chování, vstal od stolu a se slovy: „Na toho já jdu, já ho zabiju“, přistoupil k třiapadesátiletému muži, chytil ho rukou za šálu a druhou rukou jej chtěl uhodit do obličeje. Muž se útočnickově ráně vyhnul, ránu opětoval a trefil násilníka přímo do nosu. Ten však svého jednání nezanechal, stále na hosta útočil a křičel, že ho zabije. Řádění násilníka ukončila až přivolaná hlídka policie. Při zásahu nedošlo k žádnému zranění osob. Škoda rozbitím výčepního skla v pivnici byla vyčíslena na 170 korun. Násilník ve svém agresivním jednání pokračoval také na policejní stanici, kde ničil zařízení místnosti pro předvedené osoby. Aby svého jednání zanechal, použili policisté donucovací prostředky. Škoda na majetku policie byla odhadnuta na 800 Kč. Podezřelý dvěma policistům konajícím službu i oznamovateli vyhrožoval fyzickou likvidací. Muž je stíhán na svobodě. V případě obžaloby mu hrozí až dva roky vězení nebo peněžitý trest.

Nález munice

Dne 1. března v odpoledních hodinách byla v katastru Jevíčka nalezena munice z druhé světové války. Jednalo se o pancéřovou pěst, kterou vyrýl bagrista, při úpravě břehu Malonínského potoka. Munici na místě zajistil a převzal k likvidaci policejní pyrotechnik z Hradce Králové.

Muž byl obviněn z podvodu

Policejní komisař obvinil čtyřadvacetiletého muže z Krumlovska z trestného činu podvodu. Muži je kladeno za vinu, že v březnu loňského roku uzavřel v Jevíčku písemnou smlouvu s místním padesátiletým občanem o zprostředkování prodeje

osobního auta. Předem si vybral zálohu 30 tisíc korun, slibované auto nedodal a peníze věřiteli také dosud nevrátil. Vymáhání peněz je obtížné, zdoluhavé a ne vždy úspěšné. Podezřelého v případě obžaloby stihne trest odnětí svobody ve výši od šesti měsíců do tří let.

Co se lidem v Jevíčku líbí a nelíbí počtvrté

Jevíčko je nejspokojenější místo na světě! Žádné kritické ohlasy, žádné stížnosti, všichni spokojeně běhají břechkou nebo po ledu podle aktuálního počasí po silnici bez chodníků. Zkusíme tedy jiné téma.

Letošní zima je dlouhá, časté sněžení klade velké nároky na úklid sněhu. Porovnáme-li Jevíčko např. se sousedními Velkými Opatovicemi, nemluvě o Boskovicích nebo Moravské Třebové, zjevně zaostává. Jste spokojeni s úklidem sněhu v našem městě? Jak to vypadá na vaší ulici? Led nebo suchá vozovka? A co silnice v okolí Jevíčka, líbí se vám, že do Velkých Opatovic jezdíme po suchu a do Moravské Třebové ve stejnou chvíli po ledu. Co navrhujete? Ozve se už konečně někdo? Redakce Jevíčského zpravodaje předem děkuje za vaše příspěvky.

Zprávy z radnice

Zasedání městské rady a zastupitelstva

Usnesení z 33. zasedání Rady Města Jevíčka dne 2. 2. 2004

MR schvaluje smlouvu o nájmu nebytových prostor Soudní č. 51 dle zápisu.

MR schvaluje smlouvu o zřízení věcného břemene ve prospěch firmy Český Telecom a.s. na ul. Horní.

MR schvaluje udělení souhlasu ke zrušení věcného břemene na p. č. 530/30 v k. ú. Jevíčko-předměstí podle zápisu.

MR schvaluje finanční příspěvek dle zápisu pro Tělovýchovnou jednotu Jevíčko na uspořádání Dětského karnevalu dne 29. 2. 2004.

MR schvaluje informační materiál poskytnutý OHGS Krnov dle zápisu.

MR schvaluje záměr prodeje pozemku p. č. 140/15 v k. ú. Jevíčko-předměstí dle zápisu.

MR pověřuje komisi ŽP provedením posouzení potřeby ořezání lip na ulici Okružní IV.

MR schvaluje KHS Pa kraje, územní pracoviště Svitavy povolení vjezdu pro jejich vozidla dle zápisu.

MR schvaluje vyvěšení tibetské vlajky dne 10. 3. 2004 na žádost Občanského sdružení LUNGTA Praha.

MR schvaluje pronájem nebytových prostor v objektu býv. Sodovkárny dle zápisu.

MR schvaluje finanční podporu TJ Cykloklub Jevíčko při uspořádání 28. ročníku Závodu míru nejmladších ve dnech 7. – 9. května 2004 dle zápisu.

MR schvaluje Českému svazu ochránců přírody ZO 50-09 Jevíčko prodloužení platnosti smlouvy na čerpání poskytnutého příspěvku.

MR neschvaluje provozování prodejních trhů ve městě cizím zájemcům dle zápisu.

MR schvaluje přidělení bytu v DPS ul. Svitavská a bytu na ul. Koblížná 128 dle zápisu.

MR schvaluje odměnu pro vedoucího OVÚP dle zápisu.

MR schvaluje výši měsíční odměny pro správce ubytovny Soudní 51 dle přílohy zápisu.

MR schvaluje přehodnocení hodinových sazeb pracovníkům kina.

Ořezávání a kácení dřevin, které rostou mimo les

Nezbytné je povolení příslušného obecního úřadu.

V naší vesnici začali kácet stromy na návsi. Dá se tomu nějak zabránit? Dotazy, případně stížnosti, podobného typu jsou stále častější a je to dobře. Lidé se probouzejí z lhostejnosti a začínají si uvědomovat, že něco zможou. Dřevina přestává být jen “nějakým stromem”, případně pouhým estetickým doplňkem, ale je vnímána jako součást životního prostředí, které chráníme, a tedy musíme chránit i onu dřevinu. Už méně je v obecném povědomí zakotveno, jak to účinně dělat.

Všechny dřeviny rostoucí mimo les jsou chráněny zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny před poškozováním a ničením. Ke kácení dřevin je nezbytné **povolení** příslušného obecního úřadu, na území národních parků pak Správy NP.

Povolení ke kácení lze vydat jen ze **závažných důvodů** po vyhodnocení funkčního a estetického významu dřeviny. Důvodem k povolení kácení není ani zastínění objektu ani to, že ze stromu padá listí a zanáší okapy. Vzor žádosti o povolení kácení dřevin uvádíme v příloze k této informaci. Zákon chrání dřevinu nejen před pokácením, ale i před **poškozením**.

Tak zvaný **“ořez”** koruny stromu nelze zákonem ani vyhláškou povolit. Zásahy do habitu stromu musí být pečlivě zváženy a minimalizovány. Je-li takový zásah shledán orgánem ochrany přírody jako poškození stromu, bude tomu, kdo se přestupku dopustil, uložena **pokuta** do 10 tisíc Kč, poškodil-li skupinu dřevin, pak do 50 tisíc Kč. Právnícké osobě nebo fyzické osobě při výkonu podnikatelské činnosti přitom hrozí pokuta až 500 tisíc Kč. Hranice pokut je stejná jako pro případy nepovoleného kácení.

Rozhodne-li se **občan** zbavit dřeviny rostoucí na jeho vlastním pozemku, měl by vědět, za jakých **podmínek** je to možné. Bez povolení může pokácet strom, který ve výšce 130 cm má obvod kmene do 80 cm, nebo vykloučit křoviny v souvislém porostu do plochy 40 m². Neplatí to ovšem pro právnícké osoby - **právnícká osoba** musí žádat o povolení k pokácení dřeviny jakékoliv velikosti, stejně jako ke smýcení keřových porostů bez ohledu na velikost plochy, kterou zaujímají. Bez povolení může občan kácet i v případě krajní nouze, např. hrozí-li bez jakýchkoli pochybností bezprostředně škoda na životě či na zdraví nebo majetková škoda značného rozsahu. V takovém případě ovšem musí zásah do 15 dnů oznámit písemně orgánu ochrany přírody, tedy obecnímu úřadu. Povolení není třeba ani ke kácení dřevin z důvodů pěstebních, tj. za účelem obnovy porostů nebo při jejich výchovné probírce, z důvodů zdravotních nebo při výkonu oprávnění podle zvláštních předpisů. Záměr kácet z těchto důvodů musí být oznámen obecnímu úřadu nejméně 15 dnů předem s tím, že toto oznámení musí mít stejné náležitosti jako žádost o povolení ke kácení. Obecní úřad může takové kácení pozastavit, omezit nebo zakázat, pokud by odporovalo požadavkům na ochranu dřevin.

Ve všech ostatních případech **je nutno mít rozhodnutí obecního úřadu** a v žádném případě **nestačí ústní a dokonce ani písemný souhlas starosty**. Je rovněž třeba vědět, že obecní úřad může vydat rozhodnutí o povolení kácení jen na žádost vlastníka pozemku nebo nájemce se souhlasem vlastníka, nikoli z vlastní iniciativy.

Pro usnadnění práce obecních úřadů uvádíme v příloze informace také vzor rozhodnutí o povolení kácení a uložení náhradní výsadby a vzor rozhodnutí, kterým se kácení dřeviny nepovoluje.

Česká inspekce životního prostředí by mohla sepsat celou sérii příběhů ze života. Figuroval by v nich občan, který "nevěděl a neznal" a ten strom mu přece stínil okna či listí padalo do okapu! Mohli bychom dát k dobru i činy radních a úředníků, kteří se s obtížnými stromy nemazlí. Například tedy najali firmu, aby vykácela hájek a mohlo být vystavěno víceúčelové obchodní centrum. Firma samozřejmě tvrdí, že si žádných zákonem stanovených podmínek pro ochranu přírody vůbec nebyla vědoma, nikdo ji neinformoval. Nebývá to nic platné, pokuty jsou v takových případech stejné. Zničeným dřevinám už ovšem nikdo život nevrátí.

Argument skalních zastánců vlastnických práv, že strom stál na "jejich" pozemku, patří tedy jim a mohou si s ním dělat, co chtějí, v tomto případě neobstojí. Železných a betonových staveb je kolem nás stále víc a zeleň naopak výrazně mizí. Dřeviny jsou lehkomyšlně vnímány jako surovina, přehlíží se jejich význam specifického prvku života na planetě Zemi i jejich estetický význam ve stále více odlidštěvaném prostředí. Naštěstí přibývá občanů, kteří si takový přístup uvědomují a nechtějí se s ním smířit. Proto si stěžují, dávají podněty, protestují. Je to zapotřebí, protože obcí je hodně a žádný kontrolní orgán nemůže sám dohlédnout do všech. Je odkázán na pomoc a spolupráci občanů, kterým na jejich životním prostředí záleží. A záleží také na uvážlivosti zastupitelů a úředníků, na jejich nekompromisní obhajobě zákona.

Eva Rolečková

tisková mluvčí České inspekce životního prostředí

Výroční zpráva za rok 2003 o poskytování informací dle zákona č. 106/ 1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím Městským úřadem Jevíčko

Výroční zpráva obsahuje údaje dle § 18 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím za období roku 2003 (*ke § 18 odst. 1 písm. b - e*) *nebylo podáno žádné odvolání, nebyl vynesena žádný rozsudek, nebyla vedena žádná řízení o sankcích*) Pracovníci Městského úřadu Jevíčko poskytují informace občanům na základě "Pravidel pro zajištění přístupu k informacím", která jsou rovněž zveřejněna na internetových stránkách Města Jevíčka.

Žádosti o poskytnutí informací byly podány formou:

- E-mailovou poštou (počet min. 3 měsíčně, žádosti jsou specifické)
- telefonické a přímé osobní dotazy občanů (denní záležitost)

Požadované informace se týkaly zejména:

- způsobu stanovení výše ceny komunálního odpadu
- obecně závazných vyhlášek města, místních poplatků, údržby komunikací
- kulturních a společenských, dále sportovních akcí ve městě
- k pořádání trhů
- k místním podnikům

Dotazy a žádosti vyřizují pracovníci jednotlivých odborů, žádná informace nebyla zpoplatněna.

Další informace byly zveřejněny v místě způsobem obvyklým:

- na úřední desce: usnesení z jednání Zastupitelstva města a Rady Města Jevíčka
- obecně závazné vyhlášky města
- veřejnoprávní smlouvy
- rozpočet města
- dražební vyhlášky a veřejné vyhlášky určené k vyvěšení
- ve vývěsních skříních umístěných ve městě
- v měsíčníku Jevíčský zpravodaj
- E-mail poštou
- v Městské knihovně, kde je přístupný veřejný internet
- informační středisko v Hotelu Alster a jeho www stránky
- u tajemnice: možnost k nahlédnutí do spisů, vyhlášek a Sbírek zákonů

Společenská kronika

Sbor pro občanské záležitosti blahopřeje rodičům narozených dětí:

Pavλίna Ertlová

Sňatek uzavřeli občané z Jevíčka:

Ladislav Blabolíl - Petra Šteinová

Jiří Reich - Miluše Tesaříková

Rozloučili jsme se s jevíčskými občany:

Vlasta Kosíková

Josef Horák

Františka Hladilová

Stanislav Žiška

Jaromír Müller

Aloisie Schupplerová

Životní jubileum v měsíci březnu oslaví:

Božena Žďárková

Marie Rádková

Marie Čechová

Jubilantům blahopřejeme

Významné osobnosti Jevíčka v Městském muzeu

Ing. arch. Jaroslav Mackerle

8. srpna 1913 v Jevíčku - 3. listopadu 1964 ve Svitavách

„Jevíčko, kdysi klenot v koruně měst královských, později už jen zlatý peníz rukama šlechty procházející a lesku svého zbavený a pak už jen papírová bankovka v transaktech a smlouvách založená" - tak poeticky oslovuje autor - Ing. arch. Jaroslav Mackerle - rodné město a představuje je nám výstižným přirovnáním s mimořádným a působivým mistrovstvím slova (Citát z Osvobozeného Jevíčka).

J. M. se narodil v rodině stavitele Julia Mackerleho v Jevíčku, Palackého nám. 20. Tato stavební firma, velmi podnikavá, vlastnila v našem městě cihelnu a pilu. Prováděla většinu místních staveb, např. hotel Morava (dř. Záložna), Spořitelnu města Jevíčka, moderní kostel v Úsobrně, obytné domy včetně tzv. Dvouletky atd. J. M. navštěvoval jevíčskou reálku, maturoval v r. 1931. V mládí byl nadšený skaut a účastnil se táborů. Po maturitě pokračoval ve studiu architektury v Brně s výbornými výsledky. V roce 1938 ukončil studium jako Ing. arch. Byl neobyčejně manuálně zručný a pracovitý, studium si doplnil o tesařské a stavitelské zkoušky. po znárodnění rodinné firmy nastupuje jako architekt u Stavoprojektu, později Potravinoprojektu v Brně. politicky je členem sociální demokracie, po jejím rozpuštění a sloučení v r. 1948 s KSČ zůstává bezpartijní, odmítá vstoupit do KSČ. To vládnoucí strana neodpouští, brzy pozná její nepřízeň on i celá rodina. Nesmí pracovat jako architekt, je zaměstnán jako tesařský mistr, později stavbyvedoucí u Okresního stavebního podniku v Mor. Třebové, event. v Boskovicích. Tato zaměstnání nemohou uspokojit tvořivou energii J. M. a když konečně začátkem 60. let dostává možnost pracovat v Brně u Památkového ústavu, přichází po nešťastném úrazu předčasná smrt.

J. M. byl mimořádná osobnost, svým tvůrčím záběrem všestranný umělec. V muzeu máme jeho linoryty, které byly vydány jednak knižně v publikaci E. Tutschke Staré Jevíčko (1937), jednak samostatně pod názvem Jevíčko (tiskárna Kučera 1932). Je to zvláštní technika, někdy se používá i název Linoleoryt, technika podobná dřevořezu, ale místo dřeva se používá korkové linoleum.

Další zálibou J. M. již jako studenta architektury, byl kreslený film. Nesmíme zapomenout, že se jedná o začátek tohoto odvětví v republice. J. M. vytvořil tři kreslené filmy a to Pejsek Čokl, Žížala Žíza a Kiki hrdina. Dívali jsme se jako kluci na tuto filmovou tvorbu v průjezdu na Palackého nám. u Mackerlů. Pejsek Čokl - o nerovném boji bosých Habešanů proti agresí Itálie - získal v celostátní soutěži amatérských filmů v r. 1935 v Československu první cenu. Na mezinárodní soutěži v Berlíně v r. 1936 druhou cenu. To byl obrovský úspěch, Němci se tehdy snažili dostihnout úspěchy kreslených amerických filmů, především pohádkový svět Walta Disneye, proto věnovali kreslenému filmu velkou pozornost.

Hlavní význam J. M. je však v historii a vlastivědě. Již jako student se sblíží s řídicím učitelem Emilem Tutschem, vynikajícím znalcem regionální vlastivědy a dějin Jevíčka. Jejich spolupráce přináší základní knihu o památkách našeho města Staré Jevíčko (1937). V r. 1939 tiskne graf. závod Fr. Kučery pohádky z Jevíčka o okolí na ručním papíře, ve 150 výtiscích, autorů J. M. a Julie Worlové, budoucí laskavé a statečné manželky J. M. Je to 10 pohádek z Malé Hané, které přecházely ústním předáváním z generace na generaci, dílo trvalé hodnoty opět s linoryty J. M., dokonce ručně kolorovanými. Osvobození Jevíčka popisuje J. M. v útlé knížce Osvobozené Jevíčko, zahrnující dobu od 17. 4. do 28. 5. 1945. Rovněž má hlavní podíl na knížce tří autorů Moravskotřebovský okres (Frant. Továrek, P. Vacová), která vyšla před Vánocemi 1947 a seznamovala nové obyvatele okresu s jeho historií, národopisem atd. Při příležitosti výročí 50 let od založení jevíčského muzea vydává J. M. Pravěk Malé Hané (1948), první zpracování archeologie Malé Hané od starší doby kamenné (25 000 - 10 000 let př. Kr. po příchod Slovanů (500 let po Kr.).

K oslavě 700 let povýšení města na město královské vypracoval J. M. Archiv města Jevíčka, průvodce po fondech a sbírkách. Ve stejném roce vydává MěstNV stěžejní dílo J. M. Letopis města Jevíčka. V této knize zhodnotil J. M. skvěle svého dokonalé znalosti jevíčského archivu a studium originálních pramenů (Codex diplomaticus et epistolaris Moraviae, Zemské desky brněnské i olomoucké). Nebyl první, který píše dějiny Jevíčka (např. 1882 Alois Cerny, německý vlastivědec z Mor. Třebové, Rehoř Wolny v Topografii Moravy 1839), ale je s E. Tutschem první, který opravuje řadu omylů např. vypálení města Tatary r. 1241, dále loupežným rytířem Heřmanem z Hoštýna r. 1287, městská věž, že prý je zbytkem starého farního kostela sv. Mikuláše. Letopis města Jevíčka ani po padesáti letech od svého vzniku nezastaral. Jeho lidskost, přirozenost, výrazová bezprostřednost, nás i ty po nás vždy zaujme. J. M. je dějepiscem mimořádným, dokonalým vypravěčem, jeho letopis není suché vyprávění, ale poutavé vyznání lásky k rodnému městu. Seznamuje čtenáře s veselými i smutnými příběhy někdejších občanů Jevíčka, které objevil v archivu, vždyť radosti i starosti lidí se po staletí nemění. Např.: „Usměj se příběhům záletného Jana Punčocháře, co nabízel krásné Mandaleně za povolnost punčochy." Rozsah tohoto článku je omezen. Proto jen stručně. Spousta prací J. M. zůstala bohužel v rukopise, např. Stará sídelní oblast severozápadní Moravy (1952), Hradisko u Radkova (1955), Kroniky obcí Vanovic, Úsobrna, Biskupic a Jaroměřic, Malované štíty a lidové stavby Malé Hané a řada dalších. V roce 1965 vydává HVK Velké Opatovice Starý Cimburk u Trnávky.

Jevíčko utrpělo obrovskou ztrátu předčasným odchodem J. M. Byl vynikající archeolog, k jeho přátelům patřili největší osobnosti naší archeologie jako Dr. Jaroslav Böhm a Dr. Josef Skutil. Jeho perokresby ilustrovaly knihy Archeologického ústavu v Brně i Praze. Jeho odborné práce otiskovaly Archeologické rozhledy a jiné odborné časopisy.

Byl vynikající architekt - stejně jako brněnský rodák proslulý architekt Adolf Loos považoval vzájemné porozumění stavebníka a architekta za základ úspěchu stavebního díla - poznal jsem to při stavbě mého rodinného domku, který J. M. navrhoval, dále při stavbě první haly a ředitelství budoucího n. p. Diu, které navrhoval pro mou živnost a spojené drobné výrobce čepelek v roce 1949.

Byl vynikající výtvarník - v perokresbě, v linorytu, v ilustracích, v návrzích půvabných plakátů, jako pro divadelní představení Manon Lescaut, pro závod Jevíčský triangl, k 700. výročí Jevíčka atd. Hlavně však byl vynikající člověk, čestný a skromný, vzdělaný a často jdoucí proti proudu, nesmírně pracovitý a mnohostranný, který ve svém díle k nám promlouvá tak působivě dodnes.

Ing. Jan Suchomel

Celá rodina v boji za naši svobodu

Při návštěvě městského hřbitova spatříte v jeho severozápadní části poblíž sebe dva zcela stejné - dnes již neudržované hroby se stejnými náhrobními deskami, opatřenými málo čitelnými nápisy. Na jedné je napsáno Emilie Ptáčková 27. 2. 1903 - 19. 6. 1947 a na druhé Rudolf Ptáček 15. 4. 1898 - 28. 10. 1949.

Manželé Ptáčkoví měli syna a dceru. Za války všichni bojovali na východní frontě v 1. československém armádním sboru generála Svobody. Syn Karel Ptáček - hezký, rozvážný a energický chlapec byl velitelem družstva v rotě Františka Němce. Svěřenou funkci chápal velmi odpovědně. V průběhu velitelského průzkumu, jehož se zúčastnil, dopadla na celou skupinu prudká palba německých minometčků. Nepřátelská mina ukončila jeho mladý, nadějný život. Jeho sestra Anička Ptáčková patřila k nejlepším a nejstatečnějším zdravotnicím československé zahraniční jednotky. 8. března 1943 nastal první boj naší jednotky ve slavné bitvě u Sokolova.

„Zdravotnice obcházejí baráčky, prohlížejí, ošetřují - jako vždy, jako by nepochodovaly stejně jako chlapci, jako by nebojovaly 8. a 9. března a ty dny potom - trpělivé, úsměvné. Je až dojmavé, kolik mateřsky obětavého je v takovém žabci, sotva škole odrostlém. Třeba svobodnice Anička Ptáčková a desátnice Vlasta Pavlánová. Před čtyřmi dny zaslechly dva sovětské tankisty, těžce raněné za nepřátelského přepadu, v palbě šestihlavňových minometů a dělostřelectva, jak zoufale volají o pomoc. Po hlase určily směr, konečně je zpozorovaly a do toho. Do toho, nejkratší cestou k dvěma raněným s bezvládnými údy. Na pozorovatelně sovětské 179. tankové brigády stojí velitel a úžasem zírá do dalekohledu, s hrdlem úzkostí sevřeným sleduje zoufalý boj našich zdravotnic o dva ohrožené, téměř ztracené životy. Jedna padá, druhá s rukama roztaženými se rychle vrací a té první pomáhá na nohy. Obláčky vyznačují místa, kam dopadají nepřátelské granáty a miny, ostatně je to dobře slyšet. Dívky se sklonily k raněným, volání o pomoc utichlo, ale palba se zřejmě soustředila na ně. Čas se vleče dlouho, věčnost. "Smotri, děvuški!" Víc ze sebe velitel sovětské tankové brigády nedostal, dalekohled se sotva znatelně chvěje v jeho křečovité sevřených prstech, jak se v jeho zorném poli přibližují dvě postavičky, vlekoucí dva raněné vojáky."

Tak popisuje tyto události velitel 1. československého armádního sboru v SSR prezident ČSSR armádní generál Ludvík Svoboda ve své knize Z Buzuluku do Prahy (vydala Mladá fronta 1974 - str. 164 a 234.) Na str. 239 se zmiňuje o delegaci vyslané do Moskvy, do níž byla zařazena vedle předních našich velitelů i hrdinka od Sokolova Anna Ptáčková.

Manželé Emilie a Rudolf Ptáčkoví došli po mnoha bojích v roce 1945 do Prahy a potom do Jevíčka, kde se léčili i pracovali v plicní léčebně a kde také poměrně

záhy zemřeli. Skromní, tišší, nenápadní, tak jak je to zpravidla s každým, kdo jde v těžkých chvílích bránit s čistým srdcem svoji milovanou vlast.

Požádal jsem písemně Vojenský historický ústav v Praze o poskytnutí bližších informací, které se týkají této rodiny. V odpovědi, kterou jsem obdržel letos v únoru je doslovně uvedeno:

Dle hodnověrných archivních materiálů (Odvodní protokol 1. čsl. vojenské jednotky v SSSR č. 1, 2, 8. Odvodní seznam žen 1. čsl. brigády a Kartotéky- Východ(uložených ve Vojenském ústředním archivu Praha se Rudolf Ptáček narodil 15. 4. 1894 (na náhrobní desce uvedeno 1898) v Prostějově a dne 30. 9. 1943 byl prezentován do 1. čsl. brigády v SSSR. Jeho manželka Emilie Ptáčková-Tatarková se narodila 27. 2. 1903 v Černovicích (Bukovina) a činnou vojenskou službu u čsl. jednotky v SSSR nastoupila 15. 5. 1943. Jejich syn Karel Ptáček, narozen 15. 6. 1922 taktéž v Černovicích, byl u 1. čsl. samostatného praporu v SSSR prezentován 21. 2. 1942 a dcera Anna Ptáčková-Deylová, narozená 3. 9. 1923 rovněž v Černovicích, byla do jednotky odvedena 30. 11. 1942. Podle svědectví zemřela v roce 1982 v Praze.

Další informace jsem získal v časopise Národní osvobození č. 5/2003, kde je uveřejněn seznam 86 československých žen, které byly již v roce 1942 příslušnicemi naší jednotky v SSSR. Mezi nimi je také Anička Ptáčková, jejíž usměvavá tvář je i na jedné z připojených fotografií.

Domnívám se, že většina občanů našeho města a zejména mládeže o této rodině, která v nejtěžších chvílích našeho národa nasazovala své životy v boji za naši svobodu, vůbec neví. To je důvodem k tomu, abychom při návštěvě našeho hřbitova zamířili i ke dvěma skromným hrobům, chvíli nad nimi postáli a zamysleli se nad jejich krátkým statečným životem.

Řehoř Ad.

Tak jsme se opět sešli

Také jste neodolali a dali se do čtení knih pojednávajících o životě po životě, před životem, nebo dokonce mezi životy? Náramná věc - tohle stěhování duší. Lidem, kteří byli po celou dobu totality přesvědčenými ateisty, se otevírají netušené možnosti nadějných zítřků. Namísto aby si otláčovali kolena v kostelech a trápili se výčitkami svědomí, je tu naděje užít si to zase všechno pěkně znovu.

K mým nejoblíbenějším koníčkům patří "studium" psychologie. Zájem o tuto vědní disciplínu se u mě datuje od doby, kdy jsem sám prodělal šestitýdenní pobyt v zařízení, které tak pěkně popisuje Miroslav Skála v knize Cesta kolem mé hlavy za 40 dní. Poučen tamním pobytem vím, že není zase tak velkým uměním vnořit se do svého nitra, ale mnohem obtížnější je cesta ven. Proto konám raději pokusy na jiných osobách - jenže kde najít vhodný objekt? Svou pozornost jsem posléze zaměřil na manželčinu přítelkyni, která se během svých návštěv vyznačovala zajímavým chováním. Současně s dosednutím do pohodlného křesla začínala mluvit - a mluvila a mluvila se stále vzrůstajícím nadšením, takže mou manželku vůbec nepustila ke slovu, což je sám o sobě jev téměř neuvěřitelný. Po dvou hodinách se začala zvedat, "prý má doma spoustu práce a manžel že zas bude hrozně vyvádět, kde tak dlouho byla!" Pak se za neustálého mluvení opravdu zvedla a přemístila se spolu s manželkou do pokoje, směrem

k východu, kde vydržela další půlhodinu. Následovala půlhodinka v kuchyni. Poslední půlhodinka se pak odbývala ve dveřích našeho domku. Že se při svém nekonečném mluvení nachází v jakémsi tranzu, jsem se přesvědčil, když jsem záměrně otevřel dveře na dvorek a na chodbě tak vznikl nesnesitelně ledový průvan. Přítelkyně, která se cítí velmi nemocná a reaguje na každou změnu počasí, prostála v tom ledovém průvanu další půlhodinu. Manželka samozřejmě také.

Tehdy mě osvítilo poznání. Právě jsem totiž četl Osudy dobrého vojáka Švejka za I. světové války. To je ono! První světová válka! A manželčina přítelkyně byla v té "zákopové válce" jedním z hlavních aktérů: Držení získaného území za každou cenu! Plánovaný ústup do předem připravených pozic! Jenže který slavný hrdina by to mohl být?

Využil jsem nejbližší návštěvy manželčiny přítelkyně (kdy manželka byla nečekaně mimo domov) a s jejím svolením jsem ji přivedl do hypnotického spánku. Souhlasila ráda, netušila, že mi jde výhradně o vědu. Ulehla na gauč a v očekávání věcí příštích zavřela poslušně oči. Mé formulky navozující hypnotický spánek považovala zřejmě za netradiční předeheru, ale než si uvědomila pravý účel mého snažení, spala jako tvrdé dřevo.

Ukázalo se, že je báječným médiem. Ochotně a bez potíží se přenesla do svého minulého života. A ejhle! Má "vědecká" intuice se plně potvrdila. Přítelkyně mé manželky byla v minulém životě slavným stratémem I. světové války - kadetem Bíglerem. A moje manželka tam byla též - nadporučík Lukáš! Tím se mnohé vysvětluje. Tak proto se mnou často jedná jako s pucflekem! A náš nadřízený - poručík Dub! Ale považte, byl jsem tam i já - nedožera Baloun!

A jsme zase pohromadě! Nevíte prosím o dalších převtělených hrdinech onoho slavného románu. Někde tu určitě mezi námi musí být! Chybí nám například rváč a výtržník Vodička, hrubián hostinský Palivec, jednoroční dobrovolník Marek, polní kurát Otto Katz, ale zejména hlavní hrdina Josef Švejk!

Což takhle zkusit pátrat v našem parlamentu!?

J. S. jun.

Řidič s řidičským oprávněním C,E, fyzicky zdatný, hledá práci, která nemá turnusový charakter v Jevíčku a okolí.

Tel: 605 864 998, 721 740 834

Jevíčský zpravodaj Březen 2004 Vydává Městský úřad v Jevíčku. Vedoucí redaktor Mgr. Robert Jordán. Náklad 300 ks. Vychází 1x měsíčně. Registrováno MK ČR pod číslem E 11216. Cena 4,- Kč. Redakce neodpovídá za obsah zveřejněných příspěvků, které jsou přetištěny v plném znění tak, jak byly dodány. Grafická úprava: Mgr. Robert Jordán